

EUHARISTIJA

- NEPROCJENJIV DAR, ALI I POZIV NA SLUŽENJE

Krist nas je ljubio vrhunskom ljubavlju, ljubio nas je do kraja. Pokazao nam je najbolji primjer kako ljubiti jedni druge. Sam je rekao da nema veće ljubavi od one kad netko svoj život položi za prijatelje. On ga je položio za nas. Umro je da bismo mi živjeli, da bi nas otkupio. Prethodno je sve naše bolesti ponio, *naše je boli na se uzeo* (Iz 53, 4), na svoja je leđa hrabro primio preteški križ opterećen našim grijesima i suvereno krenuo na svoj križni put. Put je to prepun boli, patnje, agonije, ali prije svega to je put ljubavi kojeg će Krist prijeći zato što neizmjerljivo ljubi svakog čovjeka. Padao je naš Gospodin na tom putu u tri navrata kako bi pokazao svu težinu naših grijeha, nesavršenosti, propusta, ali se u tri navrata i dizao, dokazujući koliko želi stići na vrh Kalvarije i proliti svoju krv na spasenje i posvećenje cijelog svijeta. I stigao je. Došavši na kraj križnog puta svatko bi se, vjerojatno, želio riješiti križa koji je stvarao tolike neprilike na putu. Ali On ne. On ljubi do kraja i dopušta da ga prikuju za taj križ i uzdignu njega nevina između dva razbojnika. Jaganjac je zaklan. Umro je s ljudskim krikom na usnama: *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?* (Mt 27, 46) Kraj? Ne. Još se ima dogoditi ono što će dati obilježje i podlogu našem vjerovanju, a to je uskrsnuće. Kristovo uskrsnuće od mrtvih daje puninu i smisao mucu i smrti koje su mu prethodile.

One noći kad je bio predan (1 Kor 11, 23), na Veliki četvrtak, dan prije svoje svete muke Krist se na posljednjoj večeri pobrinuo da nam njegova muka, smrt i uskrsnuće ostanu u trajnoj uspomeni. Ustanovio je sakrament svoga tijela i krvi, divan sakrament, sakrament Euharistije. Dao nam je da jedemo njegovo tijelo pod prilikom kruha i pijemo njegovu krv pod prilikom vina te nam zapovjedio da to činimo njemu na spomen. Na taj je način, kako kaže Ivan Pavao II. u enciklici *Ecclesia de Eucharistia*, anticipirao događaje svoje muke, smrti i uskrsnuća. Zato se nameće činjenica da apostoli i nisu odmah na posljednjoj večeri razumjeli što Isus misli pod zahtjevom blagovanja svoga tijela i krvi. Oči su im se otvorile nakon uskrsnuća. U sakramentu *lomljenja kruha* obnavljali su uspomenu i ponovno doživljavali otkupiteljsku žrtvu svoga Gospodina. Euharistija nije samo komemoracija, puko sjećanje na žrtvu što se dogodila prije 2000 godina. Ona je mnogo više od toga,

ona je nekrvna žrtva koja se svakodnevno *dogđa* kao živi spomen na krvnu žrtvu Sina Božjega na križu. Dakle, Krist svakog dana silazi i žrtvuje se za nas pod prilikama kruha i vina koje blagujemo u svetoj pričesti. Ako to imamo na umu možemo zajedno sa svetim Franjom tvrditi kako je upravo Euharistija najveći dokaz Božje ljubavi prema čovjeku. On se za nas svakodnevno ponizuje te tako ostvaruje svoje obećanje koje nam je dao kad je uzlazio ocu: *Evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta* (Mt 28, 20).

Budući da Euharistija najbolje prikazuje, sažimlje i posadašnjuje sakrament vazmenog otajstva, ona se nalazi na početku i u središtu života Crkve. Ona je izvor iz kojeg Crkva crpi snagu te vrhunac crkvenog života i djelovanja koji, zbog onog što uprisutnjuje, nadvisuje i nadilazi sve ostalo. Krist nam se danas očituje na tri načina koja su međusobno u uskoj povezanosti. Jedan od njih jest Crkva kao njegovo mistično tijelo. *Krist je Glava tijela Crkve* (usp. Kol 1, 18), a mi smo svi krštenjem postali udovi tog mističnog tijela. Riječ Božja koja neprestano odjekuje u Crkvi, također je mjesto žive Kristove prisutnosti među nama, a vrhunac njegovog boravka s nama jest upravo u sakramentu Euharistije. U euharistiji se sveto Tijelo i Krv skrivaju pod prilikama kruha i vina, *a nama se daje zalog buduće slave*. Sveti je Franjo gajio jednaku ljubav prema Riječi kao i prema Tijelu i Krvi, govoreći kako je Krist na isti način prisutan u oboje.

Sudjelovanje u euharistijskoj žrtvi neprestano obnavlja našu pripadnost Kristu stečenu prilikom krštenja. Jer ne samo da mi u svetoj pričesti primamo Krista, nego i Krist prima svakog od nas. Članovi Crkve življenjem Euharistije produbljuju i svoje međusobno zajedništvo te na taj način čvršće povezuju Crkvu. Budući da Crkva nastavlja Kristovo djelo u ovom svijetu, zasigurno je Kristu i bio cilj da nas, udove svoje Crkve, preko Euharistije učini homogenijom zajednicom. O tom sjedinjavanju govori i sv. Pavao pišući Korinćanima kako *mi, iako mnogi, jedno smo tijelo jer smo svi dionici istoga kruha* (usp. 1 Kor 10, 16-17). Naše sjedinjenje s Kristom u Euharistiji lijepo je opisao sv. Ivan Zlatousti uspoređujući ga sa pšeničnim zrnima koja se, makar i ne želeći, nalaze u kruhu, tako da njihova razlika nestaje zbog savršenog sjedinjenja. I mi smo na sličan način, zahvaljujući Euharistiji, sjedinjeni međusobno i svi zajedno s Kristom. U euharistijskoj gozbi, dakle, primamo živog Krista i on prima svakog od nas i čini nas u sebi čvrsto sjedinjenom

braćom i sestrama. No, ne smijemo zaboraviti da pritom primamo i Duha Svetoga. U liturgijskom slavlju molimo Krista da nas okrijepi svojim tijelom i krvlju te da nas ispuni svojim Svetim Duhom. I tada, prožimajući nas Duhom, Krist obnavlja u nama onaj pečat kojeg smo primili prilikom krštenja i sakramenta potvrde. Duh Sveti djeluje kao onaj koji posvećuje darove kruha i vina te oni postaju tijelo i krv Kristova. On čini da se Euharistija u pravom smislu dogodi. Bez njegova djelovanja cijelo sveto slavlje izgledalo bi kao predstava čija se radnja odvija na oltaru uz prisutnost publike. Dar Krista i njegova Duha koji primamo u euharistijskom zajedništvu, ispunjava čežnju vjernika za bratskim jedinstvom. Zato je Euharistija znak bratske ljubavi. Ovaj vid Euharistije kao *bratske gozbe* posebno ističu protestanti. No, njihov je problem što taj vid preneglašavaju pa time gotovo zanemaruju žrtvenu dimenziju Sakramenta. Mi, pak, katolici ističući *nekrvnu žrtvu* često i zanemarujemo bratsko zajedništvo kao karakteristiku te žrtve. Bez sumnje, Euharistija uključuje i jedno i drugo, a ispuštanjem jednog od ova dva bitna obilježja, usudio bih se reći, kao da joj se oduzima dio izvornosti i samog njenog značaja za vjernika koji pripada Kristu. Zgodnim mi se ovdje čini parafrazirati izjavu grčkog povjesničara Plutarha koji je jednom zgodom rekao kako je *jelo pravo tek kad se blaguje s prijateljima*. Zar se ovo ne bi moglo primijeniti i na euharistijsku gozbu u kojoj Crkva kao zajednica Kristove braće i sestara blaguje njegovo Presveto tijelo i krv?

Želiš li častiti Kristovo tijelo? Ne zanemari ga kad se nađe golo. Ne iskazuj mu časti ovdje u hramu tkaninama od svile, kako bi ga zatim zanemario vani gdje trpi hladnoću i golotinju. Onaj koji je rekao: „Ovo je moje tijelo”, isti je onaj koji je rekao: „Vidjeli ste me gladna i ne nahraniste me”, i „Sve što učiniste jednom od moje najmanje braće, meni učiniste.” Što koristi ako je euharistijski stol prepun kaleža od zlata, kad on umire od gladi? Započni hraniti njega gladna, potom ćeš onim što ti preostane moći i oltar ukrasiti. Ovo je izrekao sv. Ivan Zlatousti u svojim Homilijama na Matejevo evanđelje. Ovaj ulomak dosta uvjerljivo i argumentirano govori o tome kako moramo živjeti Euharistiju dvadeset i četiri sata dnevno i u svakoj životnoj situaciji. Sv. Ivan u svom evanđelju piše o Euharistiji u 6. poglavlju, u govoru o Kruhu života, a na mjestu gdje Sinoptici donose izvještaj o ustanovljenju Euharistije, Ivan stavlja događaj Kristova pranja nogu učenicima kao sliku služenja i življenja

apostolskog poslanja. Ovo neprestano življenje Euharistije posebno je njegovao sveti Franjo Asiški. On je shvaćao Kristov euharistijski poziv na služenje. Zato je želio biti sluga sviju sluga, najmanji i najsiromašniji od svih. Bio je osjetljiv na potrebe svoga vremena, posebno se brinuo za one koji su bili u najtežem položaju, a tada to bijahu gubavci. Zajedno s braćom previjao im je rane, pribavljao hranu, boravio u njihovim nastambama, pokazujući tako da življenje Euharistije mora trajati cijeli dan. U ovom našem vremenu, vremenu „globalizacije” u kojem haraju bogati i jaki, dok siromašni i slabi skapavaju od gladi i žeđi; u vremenu potpunog liberalizma u kojem svatko opravdava svoje kojekakve čine pozivajući se na tobožnja „svoja prava”; u vremenu u kojem se najuzvišenije vrijednosti čovjeka olako bacaju u blato i gaze „bez pardona”; u vremenu u kojem se ubojstvo nevinog djeteta svim silama želi prikazati kao pravo žene, upravo u tom za čovjeka teškom vremenu na površinu mora isplivati kršćanska nada. Krist nam je upravo zato ostavio Euharistiju. Ona nam mora biti izvor, gorivo koje će puniti baterije našeg života kako bi Krista, Svjetlo svijeta u punom sjaju donijeli pred onog malog čovjeka, kako bi tom malom čovjeku vratili dostojanstvo koje zaslužuje, kako bi onom nerođenom djetetu omogućili da dođe na svijet i da Bog s njim ostvari svoj plan. Naš pristup euharistijskom sakramentu mora biti dostojanstven. Ali samo robovanje vanjskom izražaju nije dovoljno. Euharistija od nas zahtijeva da se prepustimo valu njezine djelotvorne moći. Tek tako ćemo ono što vjerom u otajstvu primamo moći svjedočiti svojim životom i djelima.

Euharistija je neprocjenjiv dar. Moramo joj dati svu važnost koju zaslužuje i paziti da se ne umanji niti jedan njezin vid. Ovaj dar dužni smo živjeti u njenoj cjelovitosti, bilo u svetoj misi, bilo u osobnom razgovoru s Isusom neposredno nakon primljene pričesti, bilo u molitvi kroz euharistijsko klanjanje ili, na posljetku, u svakodnevnom životu u kojem Euharistija mora svijetliti posebnim sjajem. Na taj način pokazujemo da smo svjesni veličine Kristova dara te da smo mu na njemu neizmjereno zahvalni. Svojom zahvalnošću ostvarujemo pravi smisao riječi *Euharistija*, koja u svom izvornom obliku ne označava ništa drugo, nego zahvalu.

Fra Šimun Radnić